

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Roxana Mihaela MOISOIU

Educație socială

clasa a VII-a

7

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ

Cuprins

Să ne amintim din clasa a VI-a!..... 7

CAPITOLUL 1 – Sistemul politic în România 10

Lecția 1. Definiția și funcțiile sistemului politic 12

Lecția 2. Drepturile omului - Istoricul apariției drepturilor omului..... 14

Lecția 3. Drepturile omului în România 16

Lecția 4. Forme de guvernământ, regimuri politice 18

Lecția 5. Constituțiile lumii..... 20

Lecția 6. Constituția României 22

Lecția 7. Structura Constituției României 24

Lecția 8. Valori și principii constituționale 26

Lecția 9. Principii și instituții democratice 28

Lecția 10. Statul democratic și principiul separării puterilor..... 30

Lecția 11. Autoritatea legislativă; legile 32

Lecția 12. Autoritatea executivă; administrația centrală și locală..... 35

Lecția 13. Autoritatea executivă – Președintele României..... 38

Lecția 14. Autoritatea judecătorească; aplicarea legilor 41

Lecția 15. Tipuri de acte normative ale instituțiilor statului – legi, ordonanțe
simple de urgență, hotărâri, ordine 44

Lecția 16. Statul de drept 47

Recapitulare. 50

Evaluare 53

CAPITOLUL 2 - Raportul cetățeni – autorități.

Drepturi și responsabilități cetățenești în societatea democratică 54

Lecția 17. Procesul de elaborare a legilor 56

Lecția 18. Domnia legii și puterea cetățenilor 59

Lecția 19. Drepturile și libertățile cetățenești și respectarea legilor; limite ale libertății 62

Lecția 20. Justiția ca instituție de apărare și de înlăturare a dreptății; Egalitatea în fața legii și accesul la justiție al cetățenilor 65

Lecția 21. Copilul în procesul judiciar; delincvența juvenilă; consecințe ale nerespectării legii 68

Lecția 22. Participarea cetățenilor la luarea deciziilor publice și la controlul aplicării acestora/Implicarea civică în contextul democrației reprezentative și al formelor de manifestare a democrației directe..... 71

Lecția 23. Alegerile și votul; alegerea reprezentanților; evaluarea activității reprezentanților aleși..... 73

Lecția 24. Rolul îndeplinit de mass-media în societate și în formarea opiniei publice 76

Recapitulare. 79

Evaluare. 81

CAPITOLUL 3. Proiectul educațional dedicat problemelor comunității educaționale/locale...82

Lecția 25. Identificarea problemelor comunității care necesită elaborarea proiectelor 84

Lecția 26. Elaborarea și derularea proiectului educațional dedicat problemelor comunității educaționale/locale 86

Poveste de final. 89

Recapitulare finală. 90

Evaluare finală. 91

Rezolvare rebus. 96

Listă acronime. 97

Ghid de utilizare a manualului

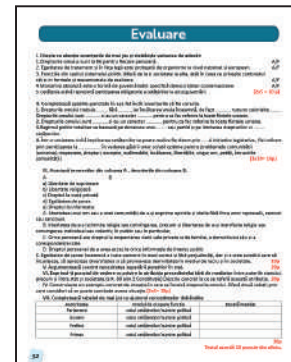
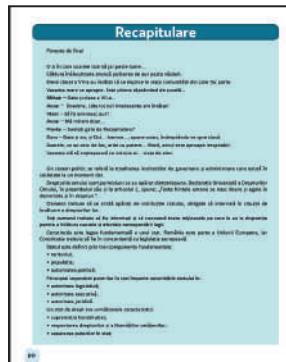
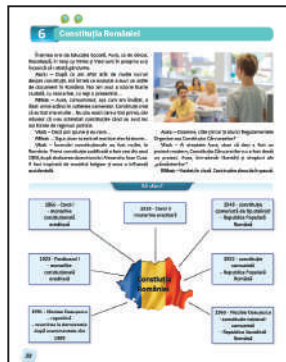
Organizarea unității de învățare

LECȚII

LECȚII

RECAPITULARE

EVALUARE

Simbolurile care indică activitățile în varianta tipărită

Să știm!

Știați că?

Să aplicăm ce am învățat!

Investigație

Să ne amintim!

Studii de caz

Momentul democrației

Să ne imaginăm!

Moment de reflecție

Dicționar de termeni

Instrucțiuni de utilizare a manualului digital:

Activități multimedia statice

Mărire/micșorare

Pagina anterioară

Buton întoarcere automată Ecran complet

Activități multimedia animate

Pictograme

Pagina următoare

Activități multimedia interactive

Buton înainte

Salt la sfârșitul manualului

Secțiunea de „ajutor”

Buton înapoi

Salt la începutul manualului

COMPETENȚE GENERALE

- 1.** Raportarea critică la fapte, evenimente, idei, procese din viața personală și a diferitelor grupuri și comunități, prin utilizarea unor achiziții specifice domeniului social
- 2.** Cooperarea pentru realizarea unor activități și pentru investigarea unor probleme specifice diferitelor grupuri și comunități, prin asumarea unor valori și norme sociale și civice
- 3.** Participarea responsabilă la luarea deciziilor prin exercitarea spiritului de inițiativă și întreprinzător, respectiv prin manifestarea unui comportament social, civic și economic activ

COMPETENȚE SPECIFICE

- 1.1.** Utilizarea corectă a termenilor specifici educației pentru cetățenie democratică
 - 1.2.** Analizarea unor situații problematice determinate de abaterea de la valorile, principiile, practicile societății democratice
 - 1.3.** Argumentarea în favoarea respectării valorilor, principiilor, normelor și practicilor specifice unei societăți democratice și statului de drept
-
- 2.1.** Elaborarea, în echipă, a unui proiect dedicat problemelor comunității educaționale/locale
 - 2.2.** Participarea, prin derularea unui proiect, la rezolvarea problemelor comunității educaționale/locale
 - 2.3.** Rezolvarea, în perechi/echipă, a unor sarcini de lucru referitoare la viața într-o societate democratică
-
- 3.1.** Manifestarea disponibilității pentru participare civică și pentru exercitarea calității de cetățean
 - 3.2.** Aplicarea unor valori, norme și principii democratice în situații concrete care presupun decizie și acțiune

Să ne amintim din clasa a VI-a!

În drum spre școală Aura și Mihai au o scurtă discuție.

Aura: – Mihai, suntem acum clasa a VII-a. Îmi amintesc cu drag orele de Educație socială parcurse anul trecut. Am descoperit atunci lucruri interesante despre patrimoniu.

Mihai: – Așa este, Aura. Discuțiile cu doamna profesor au fost interesante. Patrimoniul cultural este un izvor nesecat al identității naționale.

Aura: – A fost o aventură descoperirea obiceiurilor și a tradițiilor naționale și internaționale.

Mihai: – Dialogul intercultural și implicațiile acestuia în viața noastră au condus la îndepărtarea barierelor de comunicare și la acceptarea și înțelegerea diversității.

Aura: – Atunci când am vorbit de diversitate am împărtășit idei despre unitate și despre multiculturalitate.

La un moment dat îi ajunge din urmă și Vlad.

Vlad: – Multiculturalitatea este cunoscută din timpuri străvechi, atunci când oamenii călătoreau și făceau cunoscute idei și concepte întregii lumi.

Aura: – Așa este, Vlad. De aceea, Uniunea

Europeană a folosit acest concept în deviza sa „Uniți în diversitate”.

Mihai: – Europeanii s-au unit pentru a promova pacea și prosperitatea, acceptând totodată să-și deschidă spiritul către culturile, tradițiile și limbile atât de diverse ale continentului nostru.

Vlad: – Sigur... Solidaritatea și toleranța sunt valori care ne permit să trăim împreună, în ciuda diferențelor de limbă, cultură, religie și obiceiuri.

Aura: – Nu este ușor, pentru aproximativ o jumătate de miliard de persoane, care trăiesc în Uniunea Europeană, să înțeleagă oamenii din țara vecină sau dintr-o țară mai îndepărtată.

Vlad: – Valori precum solidaritatea, toleranța, libertatea, egalitatea, precum și respectul sunt importante pentru a trăi în societate.

Dialogul celor trei a fost întrerupt de vioișia cu care elevii își manifestau bucuria revederii, în curtea școlii.

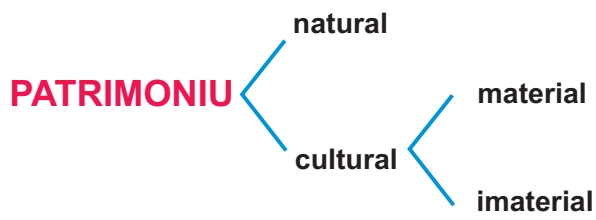
Mihai: – Uite ce plină este curtea școlii....

Aura: – Uite-o pe Maria... E și Flavia...

Vlad: – Și pe Dan...

Mihai: – Sunt toți colegii... Să mergem să-i salutăm!

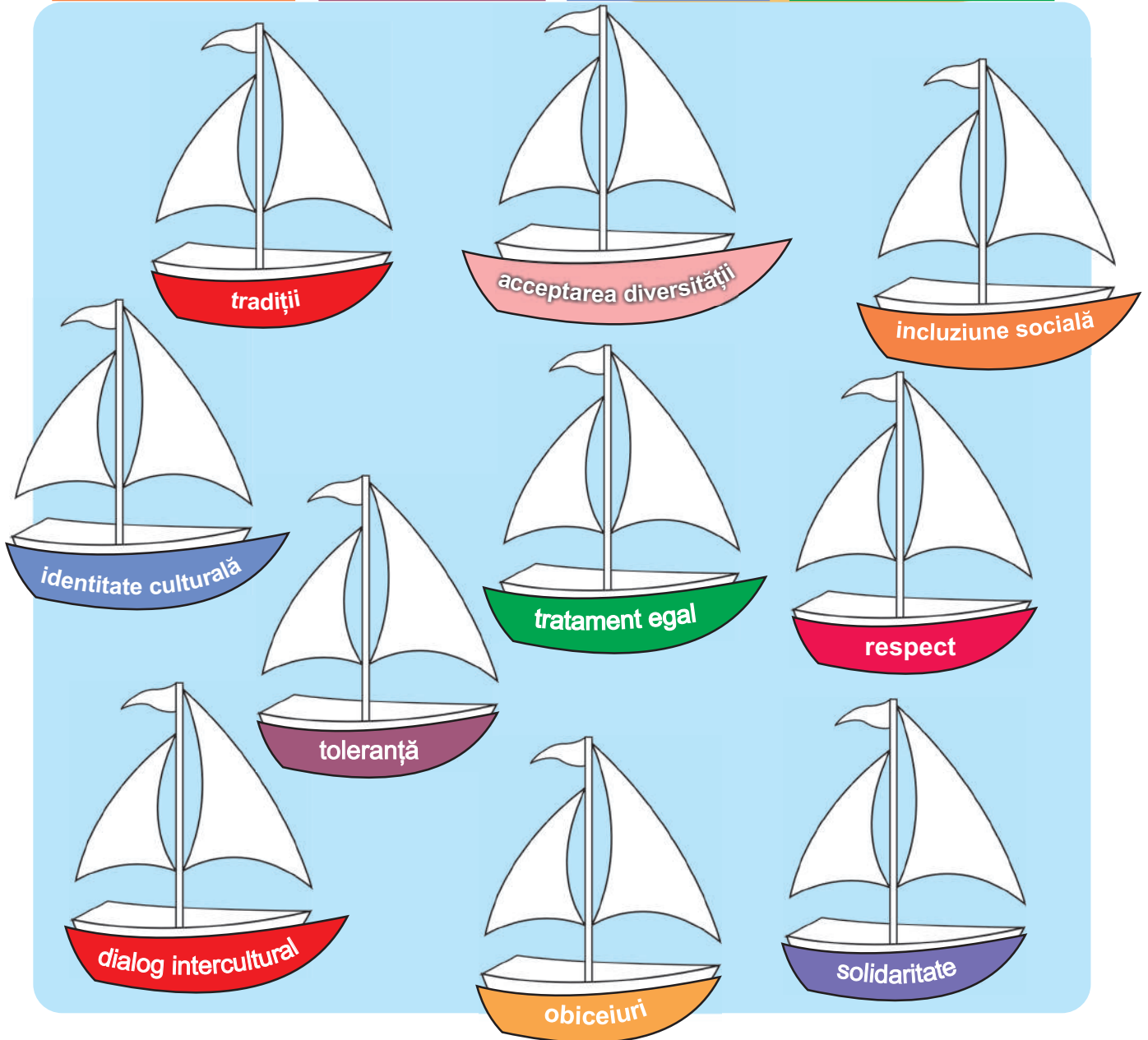

COMUNICARE

COOPERARE

DIALOG

RELAȚIONARE

Evaluare inițială

I. Citește cu atenție enunțurile de mai jos și stabilește valoarea de adevăr:

1. Interculturalitatea se bazează pe respect și apreciere din partea grupurilor altor culturi din societate. A/F
2. Cooperarea este cea mai importantă relație dintre oameni. A/F
3. Competiția trebuie să creeze invidie. A/F
4. Stereotipurile și prejudecățile pot influența modul de gândire și pot deveni o barieră în comunicarea și relaționarea cu cei din jur. A/F
5. Comunicarea interculturală e influențată de diferențele existente între oameni. A/F

10 p

II. Completează spațiile punctate în așa fel încât enunțurile să fie corecte.

1. Obiceiurile, tradițiile constituie patrimoniul
2. Monumentele istorice fac parte din patrimoniul.....
3. Patrimoniul UNESCO reprezintă.....
4. Deviza Uniunii Europene este:
5. A accepta idei, religii, obiceiuri diferite înseamnă a fi

10 p

III. Asociază termenilor din coloana A descrierile din coloana B:

A	B
a) Patrimoniul natural	1) componente și structuri fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice
b) Patrimoniul cultural imaterial	2) situri arheologice
c) Patrimoniul cultural material	3) sprijin reciproc
d) Solidaritate	4) obiceiuri
e) Xenofobia	5) expresiile orale
	6) ritualurile și evenimentele festive, tradiții, ura și teama față de străini

10p

IV. Construiește un exemplu de situație în care să-ți alegi o țară europeană, în afară de România, și să analizezi un aspect al diversității culturale.

15p

V. Argumentează succint importanța valorilor, atitudinilor, abilităților și cunoștințelor oamenilor într-o societate interculturală funcțională.

15p

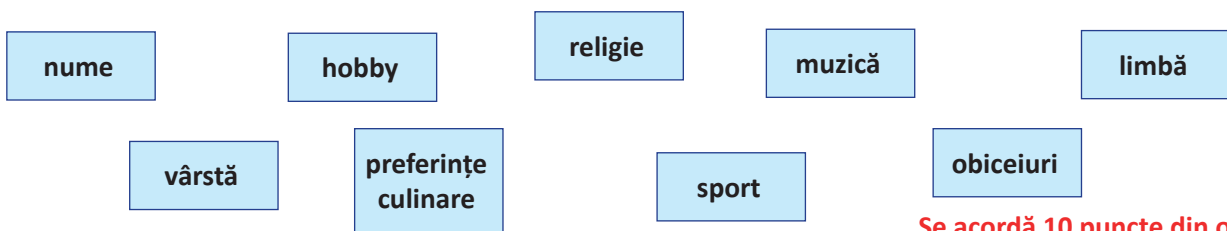
VI. Exprimă-ți opinia cu privire la situația în care întâlnești o persoană de etnie, religie și limbă diferită și cu care îți dorești să te împrietenești.

20p

VII. Completează etichetele de mai jos cu diferite aspecte ale identității tale:

10p

Cum este identitatea influențată de cultura societății în care trăim?

Se acordă 10 puncte din oficiu.

CAPITOLUL I

Sistemul politic în România

1 Definiția și funcțiile sistemului politic

2 Drepturile omului -
Istoricul apariției drepturilor omului

3 Drepturile omului în România

4 Forme de guvernământ
și regimuri politice

5 Constituțiile lumii

6 Constituția României

7 Structura Constituției României

8 Valori și principii constituționale

9 Principii și instituții democratice

10 Statul democratic și principiul
separării puterilor

11 Autoritatea legislativă; legile

12 Autoritatea executivă;
administrația centrală și locală

13 Autoritatea executivă –
Președintele României

14 Autoritatea judecătorească;
aplicarea legilor

15 Tipuri de acte normative
ale instituțiilor statului
– legi, ordonanțe simple de urgență,
hotărâri, ordine

16 Statul de drept

Recapitulare

Evaluare

Sistemul politic în România

1 Definiția și funcțiile sistemului politic

Toamna așterne covor multicolor de frunze strălucitoare în timp ce golițiunea copacilor și zâmbetul soarelui aruncă săgeți de foc aurii și anunță începerea școlii.

Prietenii noștri, Aura și Mihai, sunt elevi în clasa a VII-a acum. Noi provocări îi așteaptă la fiecare pas. Pentru început au răsfoit cărțile primite. La disciplina Educație socială au văzut că vor învăța despre instituțiile statului român, și nu numai.

Aura, nerăbdătoare, îi adresează câteva întrebări lui Mihai, în timp ce măsoară cu privirea curioasă paginile manualului:

Aura: – Mihai, ce poate să însemne un sistem politic?

Mihai: – Aura, știu de la celelalte discipline că un sistem se referă la un întreg... să fie oare un întreg politic?

Aura: – Eu știu că societatea și viața socială se prezintă ca un sistem global format din mai multe subsisteme de sine stătătoare, cu structuri proprii.

Mihai: – Aș spune că există mai multe tipuri de sisteme.... cum sunt: sistemul politic, sistemul economic, sistemul informațional, sistemul spiritual, sistemul militar etc.

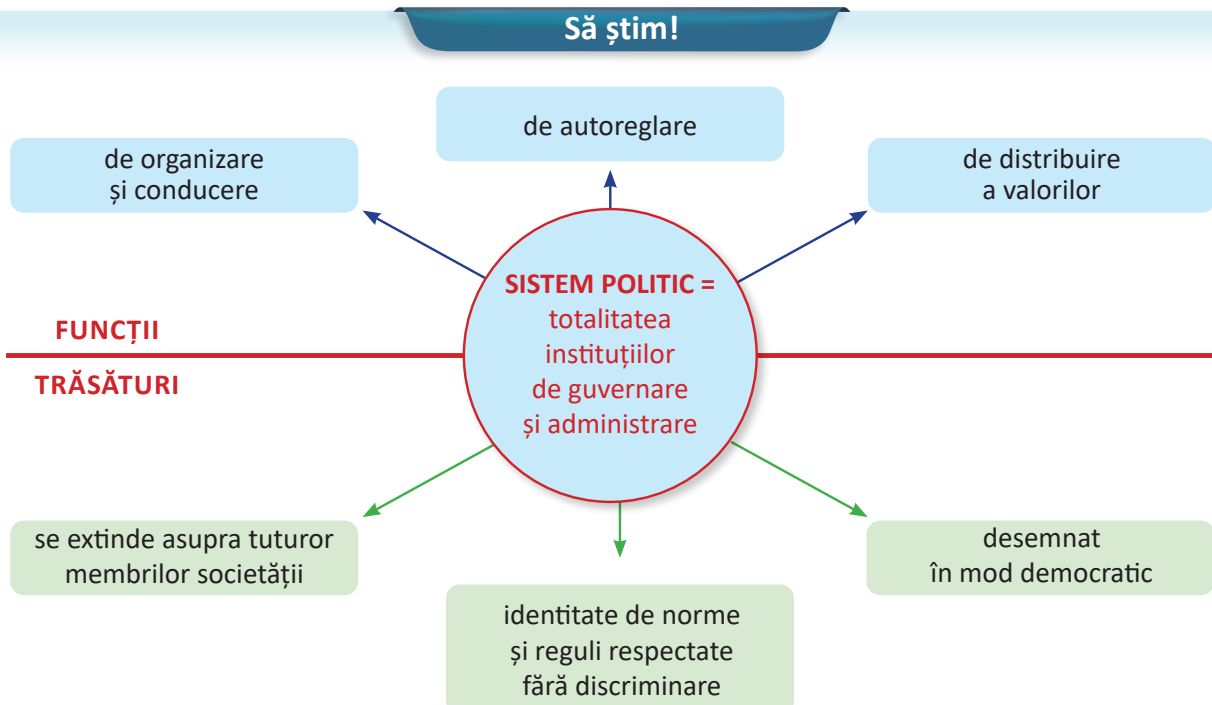

Aura: – Mihai, eu zic să avem răbdare să ne explice doamna profesor. Este posibil să descoperim multe lucruri de care am auzit doar.

Mihai: – Așa este, Aura.

Aura: – Să mergem în parc și să profităm de timpul încă frumos!

Însoțiți de colegii de clasă au mers în parcul din apropierea școlii. Au încă multe de povestit din mica vacanță mare.

Știați că?

- Democrația este unicul sistem care permite un schimb al conducerii politice fără schimbarea sistemului de guvernare?
- Astăzi, în multe părți ale lumii, comunitatea tribală este încă o formă majoră de comunitate umană?
- Există trei triburi unde se trăiește încă după reguli din epoca de piatră?
- În Papua Noua Guinee, printre cele 312 triburi, unul dintre cele mai cunoscute este tribul KOROWAI? Acest trib este la nivelul epocii de piatră, membrii lui trăiesc numai din vânat și cules fructe (folosind arcul cu săgeți), trăiesc în copaci, având casele construite cât mai spre vârful acestora, și practică canibalismul.
- Un alt trib considerat printre cele mai agresive este tribul SENTINELEZILOR din Insula Sentinal North, aflată în zona Golfului Bengal? Membrii acestui trib trăiesc aici de aproape 60.000 de ani, cu obiceiuri neschimbate, folosind arme și unelte de piatră.
- Al treilea trib - unul dintre cele mai misterioase, este tribul SĂGEȚII, din jungla amazoniană? Membrii tribului folosesc piercing, își vopsesc chipurile, folosesc arme și unelte de piatră, chiar și sarbacane. Împotriva oricărui necunoscut care le invadează teritoriul folosesc arcul cu săgeți, înmuiate în otravă.

Să aplicăm ce am învățat!

1. Imaginează-ți că trăiești într-o societate în care nu există nicio formă de organizare. Cum descrii viața de zi cu zi?
2. Exprimă-ți opinia! Este important să existe un sistem politic care să stabilească obiectivele instituțiilor statului?
3. Formulează un mesaj convingător în care să aduci cel puțin două argumente în favoarea existenței unui sistem politic.

Investigație

Urmărește discursul Regelui Mihai din Parlamentul României din data de 25 octombrie 2011 și extrage secvența în care acesta vorbește despre semnificația țării.

Interpretează acest aspect!

Să ne amintim!

Descoperă noțiunile învățate și transcrie-le pe caiet!

S	D	E	P	O	L	I
O	I	M	O	C	R	T
C	O	S	Z	I	A	I
I	R	M	T	N	T	C
A	G	L	O	E	I	E
L	A	B	A	L	M	I
A	N	I	Z	A	R	E

Momentul democrației

Alegeri pentru Consiliul Elevilor!

Există două variante:

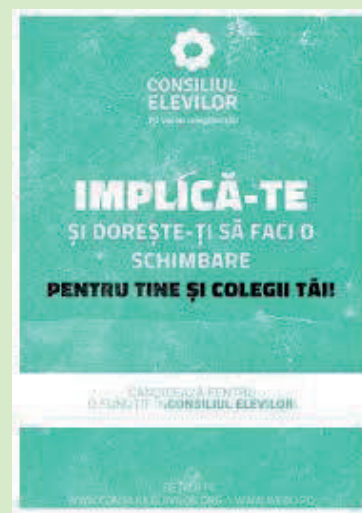
- Poți candida chiar tu!
- Poți alege să susții un candidat.

Alege să candidezi! Scrie un discurs care te-ar putea ajuta să obții candidatura în Consiliul Elevilor!

Alege să susții un candidat!

Adaugă un mesaj pentru încurajarea candidatului/candidatei!

- Realizează un AFIȘ! Îndeamnă toată clasa să participe!
- Realizează apoi o expoziție cu toate afișele clasei!

Moment de reflecție

Cum ai comenta următorul citat?

„Dacă ar fi trebuit să studiem toate legile, nu ne-ar rămâne timp pentru a le încâlca”
.....
(Goethe)

Știați că?

- Declarația Universală a Drepturilor Omului este cel mai tradus document, în peste 500 de limbi?

- Drepturile omului mai sunt legate și de mediu, securitate națională, relativism și universalism, mediul de afaceri etc.?

- Tăblițele de la Tărtăria sunt trei obiecte mici și străvechi de lut, datate în jurul anilor 5300 î.Hr. Sunt considerate ca fiind cea mai apropiată formă de scriere adevărată.

- Civilizația apărută pe Valea Dunării este cea mai veche civilizație din Europa (5500-3500 î.e.n.), acoperind un spațiu care se întindea din partea de nord a Greciei actuale și până în Slovacia și din România până în Croația? Civilizația corespunde în mare măsură culturii Vinča-Turdaș.

Momentul democrației

Dreptul la liberă exprimare
Realizează un poster în care să exemplifici formele de manifestare a acestui drept.

Să aplicăm ce am învățat!

1. Având ca reper articolele din Carta Drepturilor Fundamentale, care interzice discriminarea pe orice motiv, identifică o formă de încălcare a unuia dintre drepturi într-o instituție publică.

2. Formulează cel puțin trei argumente scurte, pornind de la afirmația „ignoranța încurajează prejudecățile și face posibilă discriminarea”.

3. Împreună cu 5-6 colegi/e, formează un grup, alege un lider care răspunde, argumentând de ce este necesar să existe drepturile omului într-o societate democratică în continuă schimbare.

Moment de reflecție

Cum ai comenta următorul citat?

„Aceasta este doctrina mea: dă-i oricărei alte ființe fiecare drept pe care îl vrei pentru tine
.....”
Robert G. Ingersoll

Studii de caz

Se dau următoarele situații. Cum ai proceda dacă ai avea putere de decizie?

- Majoritatea etnică a hotărât ca cei care aparțin altor grupuri minoritare să fie obligați să locuiască în zone limitrofe orașului. Grupurile minoritare aparțin romilor.

- Domnul M. a intrat ilegal în țară. Situația medicală a acestuia s-a agravat și i s-a refuzat tratamentul medical într-un spital.

- Doamna V. a supraviețuit unui accident de mașină, în care și-a pierdut soțul, de origine musulmană. Acum, după cinci ani, dorește să se recăsătorească, dar nu o poate face fără permisiunea cumnatului ei.

Să ne amintim!

Descoperă noțiunile învățate și transcrie-le pe caiet!

D	C	H	L	V	I	A	A	N	A
R	O	A	E	G	E	A	R	O	M
E	D	M	M	U	R	A	B	I	I
P	O	N	U	V	I	T	A	R	U
T	U	R	I	L	E	O	M	U	L

Investigație

Cu ajutorul internetului, descoperă rolul Agenției FRA - Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene. Realizează un fluturaș în care să evidențiezi necesitatea proiectului european „Spre o participare semnificativă a copiilor la luarea deciziilor în Europa”.

3

Drepturile omului în România

După ora de Educație socială, elevii clasei au o scurtă dezbatere, în timpul pauzei.

Aura: – Am înțeles abia acum cât de importante sunt drepturile omului, respectarea lor și cum au traversat istoria.

Mihai: – Eram sigur că doamna profesor se va opri și la drepturile omului la noi în țară.

Aura: – Mihai, eu cred că această disciplină ne ajută să continuăm aventura cunoașterii și să putem înțelege mult mai bine istoria neamului nostru.

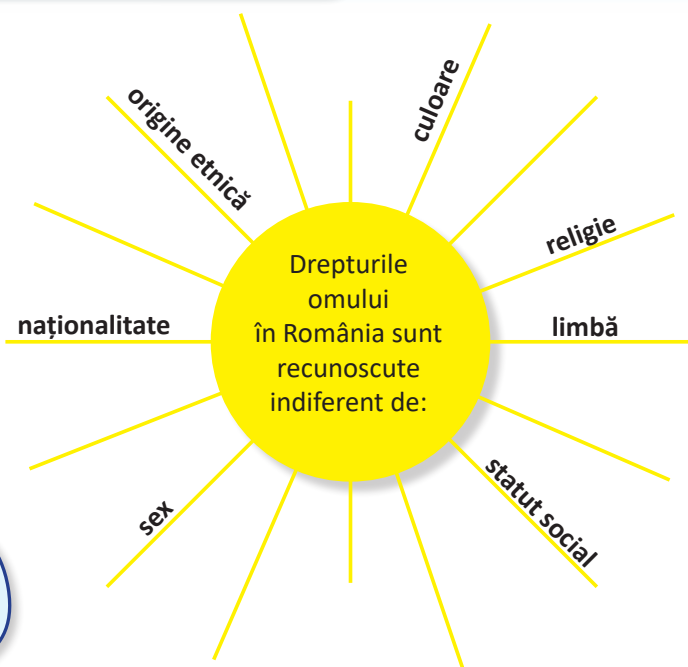
Flavia: – Mihai, abia aștept să mergem în excursie, la sfârșitul săptămânii.

Colegii: – Și noi!

Elevii pregătesc o excursie la Sinaia, unde vor vizita Castelul Peleş și vor avea o scurtă întâlnire cu familia regală a României.

Să știm!

Drepturile omului sunt:

- universale
- inalienabile
- indivizibile
- interdependente

Știați că?

- Studiul Bertelsmann Stiftung, care măsoară calitatea democrației în 41 de țări, a clasat România pe locul 38 dintre statele aparținând UE și OCDE?
- Egalitatea de tratament și în fața legii este protejată de organisme la nivel național și european? În țara noastră există instituția Avocatul Poporului, cu rolul de a media orice formă de încălcare a drepturilor de egalitate a cetățenilor, și CNCD, cu rolul de a combate discriminarea.

Să aplicăm ce am învățat!

1. Argumentează când este încălcat Dreptul la viață :

A. O persoană agresoare moare, ca urmare a intervenției poliției pentru a împiedica un atac asupra vieții altcuiva.

B. O persoană moare în timpul unui război.

2. Împreună cu cinci colegi/e, realizează o scurtă dezbatere, apoi expune rezultatul cu privire la obligațiile statului față de străinii fără locuință și față de cetățenii țării, aflați în situații identice.

3. Elevii clasei a VIII-a au făcut o fotografie unei colege, fără ca aceasta să știe, și au publicat-o pe internet. Ce drepturi au fost încălcate?

Studii de caz

Ce drepturi sunt încălcate în situațiile următoare? Cum ar trebui procedat astfel încât să le fie respectate toate drepturile?

- Copiii care trăiesc în satul montan S. nu pot frecventa școala generală pentru că nu există nicio școală în apropiere și pe o distanță rezonabilă.

- În satul Y. există două persoane cu dizabilități fizice, imobilizate în scaun cu roțile. Ele nu pot participa la evenimentele culturale, pentru că nu există rampe de acces.

Să ne amintim!

Descoperă noțiunile învățate și transcrie-le pe caiet!

D	O	M	U	L	U	I	I	S	T	A
R	F	I	V	I	T	U	T	E	C	T
E	U	N	S	T	R	A	E	L	A	E
P	N	D	A	M	E	N	T	A	Z	T
T	U	R	I	C	S	P	E	C	T	A

Momentul democrației

Să realizăm o petiție!

O petiție este o modalitate de a face cunoscute problemele noastre autorităților. Ea trebuie mediatizată, pentru a produce un impact cât mai mare asupra acestora.

Fie că este vorba de o petiție în format letric sau online, aceasta trebuie să conțină:

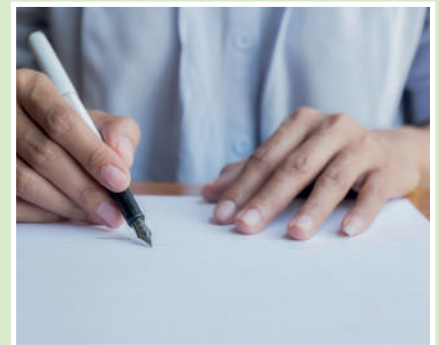
Introducere - în care menționăm autoritatea a căreia ne adresăm.

Cuprins - include descrierea problemei și cerințele concrete prin care se poate rezolva problema identificată.

Încheiere - trebuie să avem în vedere că petiția inițiată trebuie să permită să fie semnată în nume propriu de cei interesați, de publicul larg.

O petiție trebuie formulată clar, scurt, nu mai mult de o jumătate de pagină.

Autoritățile nu sunt obligate să răspundă favorabil cerințelor noastre, dar, prin diseminarea acestora în rândul unui public larg, poate avea șanse să fie luată în seamă.

Moment de reflecție

Cum ai comenta următorul citat?

” Trebuie să fim liberi nu pentru că cerem libertate, ci pentru că o practicăm

William Faulkner.

“